

Krav 1 Mellomoppgjøret i Staten

1. MAI 2021

Fra LO Stat

26. april 2021 kl. 10.00

1. Reguleringsbestemmelse

Det vises til HTA for LO Stat, Unio og YS Stat pkt. 1.5 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2021.

2. Bakgrunn

Det siste året har koronapandemien ført til et kraftig tilbakeslag i både internasjonal og norsk økonomi. Det ble innført og gjennomført omfattende nedstengninger og innstramminger som har rammet både det norske folk og det norske arbeidslivet. Allerede mot slutten av 2019 bremses veksten i industriproduksjonen opp, og nedgangstrenden ble forsterket av oljeprisfallet i pandemien i 2020. Det har vært nedgang i både fastlandseksporten og industriproduksjonen fra 2019 til 2020.

Den økonomiske nedgangen i 2020 traff skjevt. Sammenlignet med året før var det positiv utvikling på mange områder som næringsmiddelindustri, trelast og trevarer, raffinering, kjemisk og farmasøytisk industri. Aktivitetsnedgangen var sterkest for næringer som driver personrettet tjenesteyting innenfor blant annet reiseliv, passasjertransport og kulturbransjen. I de hardest rammede næringene ligger aktiviteten fortsatt langt under førkrisenivået. Det forventes at trenden med ulik utvikling næringer og bransjer imellom vil fortsette også i 2021.

Det er betydelig usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen, både i Norge og internasjonalt, men for 2020 har BNP hos handelspartnerne antageligvis falt med 5-6% i 2020, og med 3-3 ½% i norsk fastlandsøkonomi.

Regjeringen har siden budsjettåret 2015 kuttet i driftsbudsjettene til de statlige virksomhetene. Dette bidro sterkt til at vi var dårligere stilt i møte med krisen. I dagens situasjon er det ekstra absurd med fortsatte retningsløse «ostehøvelkutt» (ABE-kutt) som rammer alle etater og virksomheter i statlig sektor. Disse kuttene fortsetter å svekke kritiske funksjoner og reduserer kapasiteten til krisehåndtering og omstilling i staten. Som et resultat av dette har vår samlede kriseberedskap blitt ytterligere svekket.

Trange budsjettammer reduserer forvaltningens kapasitet og deres mulighet for rask omstilling. Dette øker risikoen for krevende ventetid for blant annet ytelser til

livsopphold, kritisk støtte til næringslivet, analyse av medisinske prøver, medisinsk forskning og oppfølging av utsatte barn og unge.

Arbeidsbelastningen for statsansatte har som følge av koronapandemien økt betydelig. Dette vises blant annet gjennom markant økt overtidsbruk, behov for utvidede turnus- og vaktordninger og behov for sentrale utvidelser av rammene for fleksitid. Mange har stått i frontlinjen med fare for egen helse og sikkerhet. Samtidig har de som jobber hjemmefra opplevd at skillet mellom arbeidstid og fritid er utvisket, i tillegg til hurtig omstilling til nye arbeidsformer. De statsansatte har stått i en krevende arbeidssituasjon og pandemien har for alvor vist betydningen av velfungerende statlige virksomheter og offentlige tjenester, og hvor alvorlige konsekvensene er når underfinansiering reduserer kapasiteten for både ordinær drift og omstillingsevne.

LO Stat slutter opp om frontfagsmodellen som innebærer at konkurranseutsatt industri forhandler først, og at resultatet lager en norm som etterfølgende tariffområder følger. Frontfagsmodellen er imidlertid ikke til hinder for at det kan gis kompensasjon til grupper eller sektorer som har blitt hengende etter i lønnsutvikling. Staten har i 2020 hatt en mindrelønnsutvikling sammenlignet med frontfaget.

Det er viktig at rammene for lønnsoppgjøret gir rom for reallønnsvekst og sikrer en fordelingsprofil som ivaretar alle medlemmer. Dette gjøres ved å gi sentrale tillegg med en ansvarlig sosial profil som har vekt på reduksjon av lønnsforskjeller mellom lavt- og høytlønnede og mellom kvinner og menn.

Lederlønnsutvikling må også holdes i sjakk for å sikre lojaliteten til tariffsystemet i staten og frontfagsmodellen.

3. Inntektsutviklingen i 2020 og utsiktene for 2. avtaleår.

For LO Stat er det viktig at årets mellomoppgjør sikrer reallønnsvekst og gir en lønnsutvikling i forhold til arbeidslivet for øvrig for tariffperioden som helhet.

Lønnsoppgjøret i LO/NHO-området, inkludert funksjonæroppgjøret, må legges til grunn for beregning av rammene for oppgjøret i staten. Foreløpige tall fra TBU viser at det statlige tariffområdet har hatt en mindrelønnsutvikling i tariffoppgjøret 2020. Dette må kompenseres i årets oppgjør.

I staten ligger omlag 19 600 årsverk under 90% av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Det er viktig at fordelingsprofilen i tariffoppgjøret bidrar til å heve de laveste lønnte gruppene. Statistikken pr. 1.10.2020 viser at kvinners andel av menns totale lønn pr årsverk i staten er 89,8%. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes.

Det er en forutsetning for stabiliteten og legitimiteten til hovedtariffavtalen i staten at skillet mellom hovedoppgjør og mellomoppgjør består. Forutsetningene for beregning av disponible midler må ligge fast. Det vil si at årets oppgjør kun dreier seg om økonomi og fordeling av disponible midler.

4. Økonomiske krav

- LO Stat krever at rammen for oppgjøret i 2021 gir rom for reallønnsvekst.
- LO Stat krever at de økonomiske tilleggene gis som et generelt kronetillegg på hovedlønntabellen og fordeles slik at de lavest lønte sikres spesielt, og at profilen bidrar til å utjevne lønnsforskjellene mellom kvinner og menn.

LO Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.

Med vennlig hilsen

Egil A. Aas
Leder